

συνέντευξη με 3 οικοαναρχικούς

αναρχικό εκδοτικό/μεταφραστικό εγχείρημα

Το αναρχικό εκδοτικό/μεταφραστικό εγχείρημα Έρεβος είναι μια πρωτοβουλία ατόμων του ευρύτερου χώρου της Νέας Αναρχίας που δημιουργήθηκε με σκοπό τη διάχυση του λόγου, της θεωρίας και της πράξης των ριζοσπαστικών αναρχικών τάσεων και αντιλήψεων.

Μεταφραστικό, επειδή η μετάφραση του υλικού συντρόφων από το εξωτερικό, σπάει τα εθνικά σύνορα και εδραιώνει τη διεθνή διάσταση του αναρχικού πολέμου. Ανοίγει κανάλια επικοινωνίας μεταξύ συντρόφων από όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου, δημιουργώντας ένα άτυπο δίκτυο πληροφόρησης και συντονισμού. Οι διαφορετικές γλώσσες που μιλούν οι αναρχικοί αγωνιστές πρέπει να πάσουν να είναι εμπόδιο στη διεθνοποίηση της αναρχικής πρακτικής. Αυτό το πρόβλημα καλούνται να λύσουν οι μεταφραστικές ομάδες.

Εκδοτικό, επειδή πριν οποιοδήποτε τύπου δράση προηγείται η θεωρία, η ανάλυση και ο σχεδιασμός. Γιατί για εμάς, οι αναρχικοί δεν είναι απλά φαντάροι που διεκπεραιώνουν εντολές αλλά συνειδητοποιημένοι και σκεπτόμενοι μαχητές. Πριν οπλίσουμε λοιπόν τα χέρια μας, ας οπλίσουμε τη σκέψη μας.

Έρεβος, επειδή έχουμε σιχαθεί την ψεύτικη λάμψη και το φως αυτού του κόσμου που βρωμάει εκμετάλλευση, εθελοδοουλία και παραίτηση. Μέχρι το πηχτό σκοτάδι της Μαύρης Αναρχίας να καταπιεί το Κράτος, το Κεφάλαιο, τον Πολιτισμό και την Κοινωνία.

Οι σύντροφοι και οι συντρόφισσες του εγχειρήματος

Για επικοινωνία: erevos@espiv.net / Ο ιστότοπος του εγχειρήματος: erevos.squat.gr

Το κείμενο που ακολουθεί δημοσιεύτηκε το Νοέμβριο 2012, στο τεύχος #10 της έκδοσης 325.

Ολόκληρο το τεύχος βρίσκεται εδώ <http://325.nostate.net/library/325-10.pdf>

Συνέντευξη με 3 οικοαναρχικούς από το Ηνωμένο Βασίλειο

Συνέντευξη μεταξύ αναρχικών στις Φιλιππίνες και οικοαναρχικών που δραστηριοποιούνται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι αναρχικοί σύντροφοι στις Φιλιππίνες δραστηριοποιούνται σε ζητήματα αλληλεγγύης προς αυτόχθονες πληθυσμούς, στον αγώνα κατά των εξορύξεων και των mega-projects, δημιουργώντας κοινωνικά κέντρα, ριζοσπαστικές εκστρατείες πληροφόρησης κλπ. Αυτή η συνέντευξη είναι μέρος ενός project τους γύρω από το ζήτημα της «ριζοσπαστικής οικολογίας».

Ποια είναι η άποψή σας για τη ριζοσπαστική οικολογία;

Χ: Δεν έχω σκεφτεί πολύ πάνω στον όρο «ριζοσπαστική οικολογία» εδώ και χρόνια, εν μέρει επειδή έχει εξελιχθεί σε βασικό φιλοσοφικό θεμέλιο. Αν και το βιβλίο «Ριζοσπαστική Οικολογία» της Carolyn Merchant ήταν πολύ δημοφιλές και πλήρες τη δεκαετία του '90 στη Βρετανία, παρέχοντας πληροφόρηση για τις απόψεις όσων δραστηριοποιούνταν σε κινήματα κατά των οδικών έργων, σε περιβαλλοντικά θέματα και στο Earth First!, δεν είναι ένας όρος που ακούω συχνά πια. Ο κόσμος τότε είχε επηρεαστεί από πολλά πράγματα: βαθιά οικολογία, κοινωνική οικολογία, τους σιτουασιονιστές. Σίγουρα, δεκαπέντε χρόνια μετά, η προσωπική μου διαδρομή (και άλλων επίσης) επηρεάστηκε έντονα από πριμιτιβιστικά επιχειρήματα και από την αντιπολιτισμική και ατομικιστική-εξεγερσιακή-μηδενιστική κριτική. Η υποκείμενη θεώρηση του κόσμου όλων αυτών πιστεύω ότι είναι σε μεγάλο βαθμό συνώνυμο με τη φιλοσοφία της ριζοσπαστικής οικολογίας. Η άποψή μου είναι ότι αυτές οι ιδέες είναι κρίσιμες και αναπόφευκτες: τίποτα δε μπορεί να μεταρρυθμιστεί, πρέπει όλα να εξαφανιστούν και δε μπορούμε να περιμένουμε μέχρι να συμφωνήσουν όλοι. Ο πολιτισμός είναι εντελώς ασύμβατος με τη ριζοσπαστική οικολογία.

Υ: Είναι σημαντικό, αν μας ενδιαφέρει η πραγματική ελευθερία (και όχι η αποκαλούμενη «δημοκρατική ελευθερία») και η υγεία η δική μας και του πλανήτη, να υπερασπιστούμε αποφασιστικά την υπάρχουσα άγρια φύση και τα τελευταία ελεύθερα μέρη της. Είμαστε η τελευταία γενιά ανθρώπων που θα είναι σε θέση να πραγματοποιήσει οποιαδήποτε κρίσιμη παρέμβαση για την προστασία πολλών ειδών φυτών, ζώων και των τελευταίων άγριων περιοχών που έχουν απομείνει. Συνεχιζόμενα, εξαπολύεται μία ταχύτατη επίθεση εναντίον της βιόσφαιρας από το τεχνοβιομηχανικό σύστημα, όλες οι μορφές ζωής υποβαθμίζονται από το κεφάλαιο, χειραγωγείται και καταστρέφεται για το κέρδος και τον έλεγχο. Αν είναι να δράσουμε, πρέπει να δράσουμε τώρα, διότι είναι ξεκάθαρο ότι ρεφορμιστικά αιτήματα προς τους «δημοκρατικά εκλεγμένους

ηγέτες» ώστε να «προστατέψουν τον πλανήτη», σε συνέδρια για την «κλιματική αλλαγή», έχουν αποτύχει και αυτό είναι πραγματικά μόνο η κορυφή του παγόβουνου (που λιώνει).

Z: Μου φαίνεται ότι η σημαντική συμβολή των αντιπολιτισμικών ιδεών στο περιεχόμενο της ριζοσπαστικής οικολογίας είναι ότι αντιλαμβάνονται το Άγριο όχι ως ένα ξεχωριστό προνόμιο που εναπόκειται σε εμάς να υπερασπιστούμε και να φετιχοποιήσουμε, αλλά και ως κάτι που βρίσκεται και μέσα μας και δέχεται συνεχείς επιθέσεις από την εξημέρωση του καπιταλιστικού συστήματος και τη Βιομηχανική Κοινωνία από τη γέννησή τους. Συνειδητοποιούμε ότι οποιοδήποτε οικοσύστημα αποτελεί κομμάτι του εύθραυστου δικτύου της ζωής στον πλανήτη, αποτελεί ταυτόχρονα ζωτικό κομμάτι της δικής μας ελευθερίας, αλλά και αυτών με τους οποίους μοιραζόμαστε τον πλανήτη Γη κι έτσι είναι φυσικά προς το συμφέρον μας να πολεμήσουμε ενάντια σε κάθε μορφή ελέγχου και εξημέρωσης. Έτσι, όπως ανέφερε και ο σύντροφός μου, σιτουασιονιστικές-ατομικιστικές-εξεγερσιακές τάσεις συνδυάζονται ώστε η αντιπολιτισμική σκέψη να ξεχωρίσει από τον ηθικιστικό περιβαλλοντισμό που διακηρύττει και πράττει η Αριστερά (και εντονότερα πια και η Δεξιά), ώστε να ριζώσει βαθιά στον αγώνα κάθε εξεγερμένου για την καταστροφή ολόκληρης της αποπνικτικής κληρονομιάς του πολιτισμού πάνω στο σώμα της/του και την ψυχοσύνθεση.

Ποιες είναι οι δράσεις που πραγματοποιούν οι ριζοσπάστες οικολόγοι; Περιλαμβάνει και θεωρία και πράξη;

X: Ιστορικά, η ριζοσπαστική οικολογία σήμαινε την ανάληψη ριζοσπαστικής επιθετικής και αμυντικής δράσης, σε αντίθεση με την υποβολή αιτημάτων, την άσκηση πιέσεων, τις ικεσίες και την αποδοχή τεχνολογικών, εταιρικών, «αναπτυξιακών» (ΜΚΟ) λύσεων στα οικολογικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Ήταν πράξη μέσα στη θεωρία, τρόπος ζωής και πράξη ήταν συνυφασμένα. Στη Βρετανία της δεκαετίας του '90 αυτό εκφράστηκε σε δύο μέτωπα: το αστικό και το «αγροτικό». Είχες τις κατασκηνώσεις, όπου οι άνθρωποι μπορούσαν να εγκαταλείψουν τα αστικά κέντρα και επέστρεφαν στα δάση ή αναβίωναν έναν πιο νομαδικό τρόπο ζωής, ταξιδεύοντας. Οι κατασκηνώσεις καταλάμβαναν απειλούμενα εδάφη, δημιουργούσαν νέες ριζοσπαστικές κοινότητες, ανέπτυσαν τις ιδέες τους και τις εφάρμοζαν άμεσα με τρόπο που να δημιουργεί δεσμούς μεταξύ τους και με τη γη, κάτι που ερχόταν σε αντίθεση με την κυρίαρχη κουλτούρα, υπερασπιζόνταν εδάφη με τα σώματά τους και εξαπέλυαν επιθέσεις ενάντια στις μηχανές, την εργασία και επίσης εισέβαλαν σε διοικητικές εγκαταστάσεις.

Στο μεταξύ, στις πόλεις, αναδυόταν μια πιο θεωρητική, σιτουασιονιστική κριτική, επίσης επιθετική απέναντι στις ιδέες και στους τρόπους της κυρίαρχης κουλτούρας και της αστικής ζωής, μέσα από παρεμβάσεις όπως το «Ανακτήστε τους Δρόμους» (Reclaim the Streets). Οι κατασκηνώσεις ήταν πολύ δυνατές τη δεκαετία του '90 και συμμετείχαν χιλιάδες άτομα. Το Earth First! συνεχίζει ακόμα και κατά διαστήματα δημιουργούνται οικο-χωριά και κατασκηνώσεις, αν και γενικά είναι πολύ μικρής κλίμακας. Στην Αγγλία, τέλος πάντων, δεν έχει απομείνει καθόλου άγρια φύση και όταν αγωνιζόμαστε εδώ ενάντια στην καταστροφή της γης, αγωνιζόμαστε για τη διατήρηση ενός σχετικά αποστειρωμένου πράσινου χώρου ενάντια στην καταπάτηση από τη βιομηχανία και την αστικοποίηση, για να διατηρηθούν μικροσκοπικά μπαλώματα δάσους, τα οποία πιθανότατα είναι νεαρά σε ηλικία στις περισσότερες περιπτώσεις, ή αγωνιζόμαστε ενάντια στις αυξανόμενες μονοκαλλιέργειες, όπως συμβαίνει με τις επιθέσεις σε γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες.

Υ: Με δεδομένο ότι δεν υπάρχει άγρια φύση στην Αγγλία, η οποία να μην έχει μετατραπεί ουσιαστικά σε ένα μεγάλο πάρκο, ο περιβαλλοντικός ακτιβισμός στην Αγγλία τις τελευταίες δύο δεκαετίες, όπως και αλλού, έχει αποτύχει να αντιμετωπίσει τη ζημιά και την εμπορευματοποίηση που υφίσταται το περιβάλλον παγκοσμίως. Τα κυριότερα ζητήματα στην πρώτη γραμμή του αγώνα για το περιβάλλον βρίσκονται αλλού, αλλά οι εταιρείες και τα άτομα που προκαλούν τη ζημιά συχνά βρίσκονται εδώ. Ο αγώνας κατά της νανοτεχνολογίας και της βιο-επιστήμης είναι το νέο μέτωπο. Ως δραστηριότητες, που σε κοινωνικό επίπεδο ενθουσιάζουν τις μάζες των ανθρώπων, για τις αλλαγές στον τρόπο ζωής, στη συμπεριφορά και στις καταναλωτικές επιλογές, είναι ήσσονος σημασίας. Είναι ξεκάθαρο ότι χωρίς την οργάνωση των άμεσων δράσεων σε διεθνές επίπεδο για την ανατροπή του καπιταλιστικού-βιομηχανικού μοντέλου, ο «δημοκρατικός ολοκληρωτισμός» θα απορροφά τα ρεφορμιστικά αιτήματα για την προστασία του περιβάλλοντος και θα τα χρησιμοποιεί προς όφελός του. Δε μπορούμε να αγοράζουμε, να κάνουμε πολιτικό lobbying ή να διαμαρτυρόμαστε ενάντια στην κλιματική αλλαγή, πρέπει να ανατρέψουμε ολόκληρο το σύστημα. Επομένως, οι τακτικές που είναι αποτελεσματικές, είναι εκείνες της αφοσιωμένης επαναστατικής και εξεγερτικής δραστηριότητας που στοχοποιεί το τεχνολογικό σύστημα και τους λειτουργούς του.

Ίσως είναι χρήσιμο να δει κανείς το παράδειγμα του Μετώπου Απελευθέρωσης της Γης (Earth Liberation Front – ELF), το οποίο έχει αφιερωθεί σε ριζοσπαστικές άμεσες δράσεις, με στόχο την προστασία κάθε μορφής ζωής στον πλανήτη. Αν και η ανεπίσημη οργάνωσή του ξεκίνησε στην Αγγλία, το επίπεδο των δράσεων που έγιναν από το ριζοσπαστικό οικολογικό κίνημα εντός Αγγλίας δεν αποτελεί απειλή για τις καταστροφικές ενέργειες του καπιταλισμού, ούτε έχει δεχθεί, σε καμία περίπτωση, την έκταση της καταστολής που ξεδιπλώθηκε εναντίον του ELF στις ΗΠΑ. Άλλο παράδειγμα, είναι μια συγκεκριμένη αντι-βιομηχανική ομάδα στο Μεξικό, οι Ατομικότητες που Τείνουν προς την Αγριότητα (Individualidades

Tendiendo a lo Salvaje - ITS), οι ενέργειές της και η αναπαραγωγή της μορφής της Άτυπης Αναρχικής Ομοσπονδίας / Διεθνές Επαναστατικό Μέτωπο (FAI / IRF). Είναι ισχυρά παραδείγματα συνάντησης της αντικοινωνικής, αναρχικής και μηδενιστικής-εγωιστικής πράξης με τις αντιπολιτισμικές ιδέες και έχουν δημιουργήσει μια διακριτή τάση επίθεσης. Η συνεχής σύντηξη πυρήνων του ELF με τη FAI / IRF είναι ευπρόσδεκτη και ενθαρρύνεται.

Παρότι δεν έχω καμία αγάπη για τη σύγκρουση, νομίζω ότι οι κρίσιμες επιθέσεις εναντίον του συστήματος είναι αυτό που χρειαζόμαστε για να πολεμήσουμε αυτό το σάπιο πολιτισμό, που καταστρέφει τα πάντα, πριν

συμπαρασύρει όλον τον πλανήτη και κάθε είδος που ζει πάνω σε αυτόν στην οικολογική κατάρρευση και το μοντέρνο αυταρχισμό.

Τα αφεντικά και τα σημαίνοντα στελέχη των πολυεθνικών και των κρατικών εταιρειών είναι υπεύθυνα για τις επιλογές τους και αυτοί που λαμβάνουν αποφάσεις, οι οποίες απειλούν την επιβίωση του πλανήτη και

την ελευθερία της μάζας των ανθρώπων, θα πρέπει να περιμένουν επίθεση.

Όχι μόνο τα άτομα, αλλά και ένα εκτεταμένο δίκτυο εγκαταστάσεων, μηχανολογικός εξοπλισμός, γεννήτριες, καλώδια, πυλώνες, αναμεταδότες και κεραιές, είναι κομμάτι όλων αυτών που επιτρέπουν στο βιομηχανικό-τεχνολογικό σύστημα να λειτουργεί και είναι δυνατό να δεχθούν επίθεση ανά πάσα στιγμή, καθώς δεν υπάρχει τρόπος το κράτος και οι εταιρείες να προστατεύουν ένα προς ένα όλα τα αδύναμα σημεία και τους κρίσιμους στόχους αυτού του πλέγματος. Ενός πλέγματος που βασίζεται στον πόλεμο, την εξόρυξη πεπερασμένων μεταλλευτικών πόρων, τη μαζική κατανάλωση και την κεντρική συγκέντρωση της εξουσίας.

Η φρίκη της πυρηνικής ενέργειας και της καύσης βρώμικων ορυκτών για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας έχουν τέτοιες συνέπειες σε επίπεδο μόλυνσης, που παρόμοιές τους ο κόσμος δεν έχει ξαναγνωρίσει και ο πλανήτης μας έχει αλλάξει αμετάκλητα, με μακροχρόνιες συνέπειες για χιλιάδες χρόνια. Σήμερα, ακόμα και τα πιο βασικά θεμέλια της πραγματικότητας και της φύσης αλλοιώνονται με τη νανοτεχνολογία και τη βιοτεχνολογία. Αυτές οι βάναυσες και εξουσιαστικές επιστήμες είναι πλήρως υποταγμένες στον καπιταλισμό και τον στρατό και χρηματοδοτούνται από μεγα-κεφάλαια.

Z: Η «ριζοσπαστική οικολογική δράση» του είδους που κυρίως εμφανίζεται σήμερα στην Αγγλία δε μου λέει τίποτα, καθώς στο μεγαλύτερο μέρος της αυτή η «ριζοσπαστικότητα» δείχνει να περιστρέφεται γύρω από τη μικροπαραβατικότητα, να περιμένεις να συλληφθείς, να φωτογραφηθείς, να πας στο δικαστήριο και ξανά από την αρχή (έως ότου η εκπαίδευση, η δημιουργία οικογένειας ή η «φυσιολογική ζωή» να καταστούν ακαταμάχητα). Οι δράσεις αυτές δε φτάνουν σε ένα σημείο κριτικής της φύσης του πολιτισμού κι έτσι δε μπορούν παρά να μένουν περιορισμένες στα όρια ενός ακτιβιστικού ιπποτισμού, ο οποίος είναι επώδυνα ολοφάνερο ότι δε δημιουργεί καμία ουσιαστική ρήξη με τη Βιομηχανική Κοινωνία ή τη δική του θλιβερή άνεση.

Ένα πρόσφατο παράδειγμα είναι μια πρόσφατη κινητοποίηση σε ένα πεδίο δοκιμών γενετικά τροποποιημένων (GM) καλλιεργειών. Αν και την τελευταία δεκαετία η συστηματική καταστροφή των φυτών, λόγω της ανάπτυξης γενετικά τροποποιημένων καλλιεργειών, δεν εμποδίστηκε ούτε στο ελάχιστο από τις μικρότερες ή μεγαλύτερες αντι-βιοτεχνολογικές ομάδες, το μόνο που μένει σήμερα είναι ακτιβιστές που ζητούν από τους επιστήμονες να «επιδείξουν ευαισθησία απέναντι στις ανησυχίες του κοινού και να κάνουν τη συγκομιδή των καλλιεργειών πριν την επικονίαση, ώστε να απομακρυνθεί ο οποιοσδήποτε κίνδυνος μόλυνσης των μη γενετικά τροποποιημένων φυτών», και έπειτα «πιάστηκαν χέρι-χέρι [...] και προχώρησαν ήρεμα προς το πεδίο δοκιμών, έως ότου τους σταμάτησαν οι αστυνομικοί» κι έτσι κάθισαν κάτω για ένα «GM-free πιν-νικ» (φράσεις από την ίδια τους την ανακοίνωση).

Ένα μικρό κομμάτι επιθετικών άμεσων δράσεων συνεχίστηκε (άμεσων δράσεων που προκαλούν ζημιά στους οργανισμούς και στις δομές που φέρουν την ευθύνη για την οικολογική υποβάθμιση, τον κοινωνικό έλεγχο και την αποξένωση, αντί να ζητούν από τους εχθρούς μας να προσαρμοστούν για χάρη μας), όπως το σαμποτάζ κατασκευαστικού εξοπλισμού σε υπαίθρια ορυχεία άνθρακα στη Σκωτία, κινήσεις εναντίον τραπεζών που χρηματοδοτούν οικοκτόνες δραστηριότητες, όπως τα Tar Sands στον Καναδά ή το σπάσιμο κάποιων μπουτίκ μόδας στο Μπρίστολ, οι οποίες κερδίζουν από τη σκλαβιά των ζώων, καθώς και ο

εμπρησμός αυτοκινήτων εταιρειών παραγωγής ενέργειας και κεραιών μετάδοσης, καθώς και μία δράση εναντίον του εξοπλισμού στο μεγα-λατομείο στο Lincolnshire. Οι υπέρμαχοι της Απελευθέρωσης των Ζώων, αν και απέχουν από την κορύφωση της δράσης που όρισε την Αγγλία ως το κύριο πεδίο του αγώνα της προηγούμενης γενιάς (και ενώ έχουν αντιμετωπίσει σοβαρή καταστολή, σε μεγάλο βαθμό μόνοι), συνεχίζουν να εμποδίζουν το κυνήγι, να ελευθερώνουν ζώα και να επιτίθενται κατά καιρούς σε εταιρείες ζωτομίας ή στους υπεργολάβους τους, αλλά ο λόγος τους είναι συχνά ρεφορμιστικός και όχι «απελευθερωτικός» και δεν τοποθετείται πάντα εχθρικά ακόμα και απέναντι στον καπιταλισμό, πόσο μάλλον την επιστήμη και τη βιομηχανοποίηση.

Χρειάζονται πολλά περισσότερα, αλλά είναι σημαντικό να βρεθεί ο χρόνος και ο χώρος για το χτίσιμο μιας πιο ισχυρής και εγκάρδιας πράξης, η οποία να συνδέει τη δράση με τη θεωρία, αντί να υπάρχει μια αίσθηση ότι «δεν υπάρχει χρόνος, πρέπει να κάνουμε κάτι, οτιδήποτε», η οποία δείχνει να μαστίζει το περιβαλλοντικό κίνημα και αφήνει την πόρτα ανοιχτή σε τεχνολογικές λύσεις πράσινου καπιταλισμού ή στο φασισμό της οικο-λιτότητας.

Οι ριζοσπάστες οικολόγοι έχουν κοινές πεποιθήσεις με άλλα περιβαλλοντικά κινήματα; Πώς συσχετίζονται με άλλες ομάδες οι οποίες δεν είναι ριζοσπαστικές;

Χ: Σε ό,τι αφορά τη διάσωση κομματιών γης ή την υποστήριξη κάποιων σε άλλες χώρες, φυσικά υπάρχουν κατά διαστήματα κάποιοι κοινοί στόχοι. Αλλά, ο περιβαλλοντισμός είναι από τη φύση του ανθρωποκεντρικός, τείνει να είναι πολύ περιορισμένος και ρεφορμιστικός και συχνά ζητά την παρέμβαση του κράτους ή των καθεστωτικών μέσων ενημέρωσης, στρατηγική η οποία είναι αντίθετη με την αναρχική και αντιπολιτισμική σκέψη. Αυτό μπορεί κανείς να το δει ξεκάθαρα στις πράσινες εκστρατείες για εταιρείες-τέρατα όπως η BP. Είναι περιβαλλοντιστές από μόδα. Η Greenpeace είναι, επίσης, κατά βάση μία εταιρεία γεμάτη ανθρώπους που δεν έχουν αναπτύξει καμία αναρχική ή ριζοσπαστική ατζέντα και απλά θέλουν μία καλοπληρωμένη δουλειά, που να είναι συναρπαστική. Οι περιβαλλοντιστές και οι μη ριζοσπαστικές ομάδες είναι κατά βάση αναξιόπιστες επειδή τους λείπει μια βαθύτερη κριτική και βέβαια οι «ριζοσπάστες» τους θεωρούν κάτι σαν «θεραπευτές», αν όχι ξεκάθαρα ως εχθρούς. Αυτές οι ομάδες δε θέλουν τη ριζική κοινωνική αλλαγή. Θέλουν λύσεις που θα επιτρέψουν να διατηρηθεί το σύστημα και οι ανέσεις τους μέσα σε αυτό. Μία από τις πιο σημαντικές πεποιθήσεις της ριζοσπαστικής οικολογίας και της αντι-πολιτισμικής σκέψης είναι ότι τα πάντα πρέπει να αντιμετωπίζονται ενιαία, και ότι οι τεχνολογικές λύσεις για περιβαλλοντικά προβλήματα είναι απλά μια βραχυπρόθεσμη πανάκεια η οποία τελικά ενισχύει τη μηχανή του

θανάτου μέσα στην οποία ζούμε. Νομίζω ότι η ριζοσπαστική οικολογία ήταν και είναι η απάντηση σε αυτό την περιβαλλοντική νοοτροπία ότι «όλα καλά, αρκεί να σώσουμε κάτι τώρα».

Ριζοσπάστες οικολόγοι όπως αυτοί του Earth First! ποτέ δεν τα πήγαν πολύ καλά με ομάδες που δεν ήταν ριζοσπαστικές και υπήρχαν πάντα πολλές διαμάχες μεταξύ των δύο πλευρών σε ζητήματα τόσο θεωρίας όσο και πράξης. Ένα τέτοιο πεδίο αντιπαράθεσης ήταν οι εκστρατείες κατά των γενετικά τροποποιημένων καλλιεργειών, την περίοδο μεταξύ 2000 και 2005, με τους περιβαλλοντιστές να παίρνουν μία μεσοαστική προσέγγιση, «μαλακά-μαλακά» και «όχι στη δική μας αυλή». Ενώ οι ριζοσπάστες το είδαν ως ευκαιρία για κριτική ενάντια στην παγκόσμια τεχνο-βιομηχανική μηχανή, πραγματοποιώντας άμεσες επιθέσεις στις καλλιέργειες, στο γεωργικό εξοπλισμό και κάποιες φορές στους ίδιους τους καλλιεργητές. Η πλευρά των ριζοσπαστών οικολόγων είχε, επίσης, μία πολύ ισχυρή κριτική για τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και την ιδέα της «ανάπτυξης», η οποία γινόταν αντιληπτή ως καταστροφή για τον παγκόσμιο Νότο. Με αυτό διαφωνούσαν ή αδυνατούσαν να κατανοήσουν οι απλές περιβαλλοντικές και μη ριζοσπαστικές ομάδες.

Λέγοντας αυτό, κάποιοι άνθρωποι πέρασαν πρόσφατα μερικά χρόνια στο Rossport, στη δυτική Ιρλανδία, αγωνιζόμενοι μαζί με τη μικρή τοπική κοινότητα εναντίον του σχεδιαζόμενου αγωγού αερίου της Shell. Πέτυχαν να σφυρηλατήσουν μια σχέση με τους ντόπιους και νομίζω ότι ήταν μια πολύ θετική εκστρατεία, με μερικές πολύ σκληροπυρηνικές δράσεις και με ανταλλαγή ριζοσπαστικών ιδεών.

Υ: Αλλά, αν και η περίπτωση του Rossport θεωρείται μια αρκετά επιτυχημένη εκστρατεία, από πλευράς διάρκειας και «εξωτερικής» συμμετοχής ακτιβιστών, τόσο η κοινότητα όσο και η εισερχόμενη ακτιβιστική υποκουλτούρα απέτυχαν να σταματήσουν τη Shell. Οι δράσεις εναντίον του αγωγού περιορίστηκαν σε ένα αρκετά αποστειρωμένο επίπεδο μη βίαιων αποκλεισμών και παραδοσιακών ειρηνιστικών δράσεων. Δέχθηκαν τρομοκρατία από την εταιρεία φύλαξης που προσέλαβε η Shell, η οποία ξυλοκόπησε ανθρώπους, βύθισε ψαρόβαρκες ντόπιων και γενικά έδρασε ως παραστρατιωτική οργάνωση. Το ενδιαφέρον για «εξωτερική» ακτιβιστική συμμετοχή έδειξε να εξασθενεί και να αποδυναμώνεται, τη στιγμή που το ζήτημα προσέλκυε κάποιο μικρό ενδιαφέρον και η εκστρατεία χτυπήθηκε επανειλημμένα με καταστολή και φυλακίσεις όσων συμμετείχαν σε αυτήν, κυρίως ντόπιων. Υπήρχε πάντα αυτή η δυναμική, μεταξύ οργανώσεων και τάσεων ριζοσπαστικής και μη ριζοσπαστικής οικολογίας. Αν η ύπαρξη ρεφορμιστικών οικολογικών ομάδων συχνά απειλείται από την παρουσία οικο-μαχητών και στο βαθμό που αυτές οι ομάδες είναι εχθρικές προς τους ριζοσπάστες, οι τελευταίοι δε θα πρέπει να αναμειγνύονται μαζί τους. Αν μπορεί να υπάρξει αρμονικός και μη σχισματικός κοινός αγώνας, ακόμα καλύτερα, αλλά αν υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ αυτών που δρουν

και αυτών που συμβιβάζονται και αφού δεν απομένει χρόνος για τον πλανήτη, ποια θέση μπορεί να έχει ο συμβιβασμός και ο ρεφορμισμός;

Z: Το χρέος μου είναι να τιμώ τις αξίες μου και να αγωνίζομαι αδυσώπητα μέχρι όλοι να είμαστε ελεύθεροι. Αυτό πρέπει να εκφραστεί τόσο στο επίπεδο των μέσων όσο και των σκοπών και αν αυτός ο σκοπός είναι ανέφικτος στη διάρκεια της δικής μου ζωής, τότε θα προτιμούσα να ζήσω ένα παθιασμένο, αυθεντικό και μαχητικό ταξίδι με ανθρώπους που έχουν παρόμοια θέληση, παρά με άλλους. Έχω φίλους που επίσης πιστεύουν σε αρκετές από τις θέσεις μου, αλλά στο με ποιον θα αγωνιστώ μαζί, δεν είναι αποδεκτό να υποκρίνομαι ότι όλοι είμαστε στον ίδιο αγώνα, αν είναι να συμβιβαστώ στους στόχους μου.

Η ριζοσπαστική οικολογία σχετίζεται με τον αναρχισμό; Πώς; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά και πώς λειτουργεί αυτό;

X: Η ριζοσπαστική οικολογία δε μπορεί παρά να είναι αναρχική, αν και θυμάμαι να έχω βρεθεί σε μία συνάντηση του EF! στις ΗΠΑ πριν από 12 χρόνια και να έχω σοκαριστεί ακούγοντας ανθρώπους να λένε πράγματα όπως «δεν έχει σημασία το πώς συμπεριφερόμαστε ο ένας στον άλλο, η άγρια φύση είναι αυτή που έχει σημασία». Δεν ξέρω αν με αυτό συμφώνησαν πολλοί, αλλά ήταν ένα στοιχείο «βιοκεντρισμού» αντίθετο με τις «ανθρωποκεντρικές» θέσεις της ριζοσπαστικής οικολογίας. Φυσικά, δεν έχει κανένα νόημα γιατί η ουσία είναι ότι εμείς και οτιδήποτε ζει πάνω και μέσα στη Γη είμαστε στενά συνδεδεμένοι.

Δεν υπάρχουμε αποκομμένοι από αυτές τις ποικίλες και πολύπλοκες οικολογικές σχέσεις, αν και το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα προσπαθεί σκληρά να μας κάνει να πιστέψουμε ότι αυτό ισχύει και ότι μπορούμε να ζούμε έτσι (και ότι είναι και επιθυμητό).

Πολλοί άνθρωποι καταλαβαίνουν σήμερα ότι οι κύκλοι κατάχρησης και βίας μεταξύ των ανθρώπων επηρεάζουν με πολλούς τρόπους το πώς μεταχειριζόμαστε τη Γη. Και φυσικά, ότι οι ανθρώπινες

κουλτούρες, αυτοοργανωμένες πάνω σε αναρχικές αξίες, είναι ο μόνος πραγματικός τρόπος να ζήσουμε σε αρμονία με τη φύση και με τον εαυτό μας. Αυτό σημαίνει να ζούμε και να οργανωνόμαστε με βάση την αρχή της μη ιεραρχικής σχέσης, δηλαδή να λαμβάνεις υπόψιν τις απόψεις, τις ανάγκες, την επιβίωση και την ελευθερία των άλλων, συμπεριλαμβανομένου του μη ανθρώπινου κόσμου, αλλά και να παραμένεις ειλικρινής στον εαυτό σου ως άτομο.

Η αρχή της ισότητας σημαίνει ότι αποδομείς τη σημασία των διαχωριστικών γραμμών ανάμεσα στα είδη. Η αρχή της άμεσης δράσης σημαίνει ότι πρέπει να πάρεις πίσω την ίδια σου τη δύναμη και να επιτεθείς σε οτιδήποτε απειλεί την ελευθερία. Επίσης, ο αναρχισμός δε μπορεί να λειτουργήσει σε μαζική κλίμακα, κατά τη γνώμη μου, κι έτσι οι ανθρώπινες κοινωνίες πρέπει να παραμείνουν μικρές. Κάποιοι θεωρητικοί θα υποστήριζαν ότι σε μία αναρχική κοινωνία δε μπορούν να ζήσουν περισσότεροι από 100 άνθρωποι. Οι αναρχοσυνδικαλιστές, οι οποίοι δεν οραματίζονται την καταστροφή της βιομηχανίας, θα υποστήριζαν κάτι διαφορετικό. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές τάσεις στον αναρχισμό κι έτσι υπάρχουν πολλές διαφορετικές εκδοχές του μέλλοντος.

Υ: Για μένα, ο αναρχισμός αφορά μία ριζοσπαστική ατομικιστική και κοινοτική αντιεξουσιαστική προσέγγιση της ζωής, η οποία επιδιώκει να μεταμορφώσει κάθε πλευρά της: κοινωνική, πολιτική, οικονομική, σεξουαλική, φιλοσοφική, οικολογική κλπ.

Z: Αν και υπήρχαν πάντα αυτοαποκαλούμενοι αναρχικοί που εξέφραζαν «φυσιολατρικές», «ρομαντικές» ιδέες, η αναρχία που αισθάνομαι και αναζητώ δεν αντανακλάται σε πολλές από τις σημερινές εργατιστικές, αστικοποιημένες μορφές του Αναρχισμού (σε αντίθεση με τον μη ανακηρυγμένο αναρχισμό της επιβίωσης ανθρώπινων κουλτούρων, οι οποίες γενικά ζουν σε αμοιβαία σχέση με το περιβάλλον τους). Αλλά, η αναρχία πηγαίνει ακόμα βαθύτερα, όπως δείχνει η ιστορία των συλλογικών και ατομικών εξεγέρσεων και η φυσική βίοσφαιρα, ως μία συνεχής ένταση μεταξύ ελευθερίας και θανάτου.

Δε μπορώ να μιλήσω για όλους του αναρχικούς γιατί σίγουρα δε συμφωνούν όλοι, κάτι που δεν είναι κακό διότι, για μένα, εγγενές στοιχείο της αναρχίας είναι να αρνείσαι να θέτεις πρότυπα για το μέλλον και «σταθερές» αλήθειες. Αλλά, τείνω να σχετίζομαι με τους αναρχικούς που θέλουν να αναλάβουν τις δικές τους ξεκάθαρες πρωτοβουλίες και δράσεις, οι οποίες αντανακλούν τους δικούς μας στόχους για τη δημιουργία επανάστασης στην καθημερινή ζωή, διαταράσσοντας συγκρουσιακά την οικονομία και την

κοινωνική τάξη ή δημιουργώντας σχέσεις που αντιμάχονται την απομόνωσή μας και ανατρέποντας τόσο τα αστικά πρότυπα όσο και αυτά της αντίθετης πλευράς, του υποτακτικού εργάτη. Και υπάρχει και η πρόκληση του να πάρεις θέση μέσα στις υπάρχουσες καταστάσεις -οικολογικές, κοινωνικές ή ατομικές-, η οποία μας ενδιαφέρει (με συνολική απόρριψη των πολιτικών μεθόδων και του ρεφορμισμού), η οποία ορίζεται μέσα από την εχθρικότητα απέναντι στις αρχές, μέσα από τη δημιουργία δεσμών αλληλεγγύης με όσους επίσης αντιστέκονται στην καταστολή και πέρα από το σημείο στο οποίο φτάνει κάθε φορά η προσοχή του κόσμου, μέσα από μία θέληση να είσαι πάντα κομμάτι της ενίσχυσης της προσπάθειας προς την ελευθερία, μέσα από την πλήρη επανοικειοποίηση της ύπαρξής μας και τίποτα λιγότερο. Αυτές οι καταστάσεις μπορούν να έχουν κάποια ειδικά χαρακτηριστικά ανάλογα με τη γειτονιά, τη χώρα ή και διεθνώς. Το Κεφάλαιο οργανώνεται πέραν των εθνικών συνόρων και αυτό πρέπει να κάνουμε κι εμείς.

Υπάρχει ανάγκη να χτίσουμε μια πολύμορφη αναρχική πρακτική, η οποία να ενσωματώνει και να χρησιμοποιεί διάφορες μορφές επίθεσης στις δομές και στις σχέσεις που μας χωρίζουν, αλλά κυρίως πρέπει να συμπεριλαμβάνει μαχητική παρουσία στους δρόμους. Διαφορετικά, οι φιλοδοξίες μας δε θα είναι παρά ζεστό αεράκι στο πρόσωπο του συστήματος. Και φυσικά, υπάρχει και η πρόκληση να υπερβούμε τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται ενεργητικά εναντίον μας. Οι εχθροί μας είναι οπλισμένοι με τη μισθωτή σκλαβιά, το στρατό, την αστυνόμευση σε διάφορες αποχρώσεις, την προπαγάνδα της «κοινής γνώμης», τις μαγευτικές τεχνολογίες, την τηλεόραση, τις εφημερίδες, το ψέμα και την εξαπάτηση.

Από τη μεριά μας, έχουμε το θάρρος, την αλληλεγγύη, τη δημιουργικότητα, την οργή, την αγάπη, την αποκεντρωμένη οργάνωση, το μαχητικό πνεύμα και την άγρια επιθυμία να μην υποταχθούμε. Ελπίζω και τη νοημοσύνη να γνωρίζουμε το πώς θα χρησιμοποιήσουμε αυτά τα όπλα μας με τον καλύτερο τρόπο.

Αυτή είναι η γνώμη μου. Μεγάλη πρόκληση γενικά αλλά, μπορεί να είναι τετριμμένο, αν ήταν εύκολο δε θα το αποκαλούσαμε αγώνα, έναν αγώνα τόσο δύσκολο αλλά και τόσο όμορφο, που είμαι περήφανος για το γεγονός ότι αποτελεί κομμάτι του εαυτού μου. Δε θα μπορούσα να αρχίσω να θίγω τα χαρακτηριστικά της ριζοσπαστικής οικολογίας μέσα σε όλο αυτό και το πώς λειτουργεί, νομίζω πως είναι κάτι για το οποίο ξοδέψαμε ολόκληρες τις ζωές μας, να το επεξεργαζόμαστε και να το εξερευνούμε και ελπίζω να περάσω αρκετό χρόνο σε μη εξημερωμένα περιβάλλοντα, ώστε να αισθανθώ στο πετσί μου κάποια από αυτά τα μαθήματα, αν και είναι πολύ δύσκολο να βρούμε εδώ χώρο μακριά από τη μηχανή του Θεάματος και ακόμα και όταν βρίσκουμε, συχνά μεσολαβούν οι επιθυμίες που μας έχουν εμφυτευτεί από την τεχνολογικά εξαρτημένη κουλτούρα.

Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι κυριότεροι παράγοντες που οδηγούν σε οικολογική καταστροφή; Πώς απαντούν οι ριζοσπαστικοί οικολόγοι στις οικολογικές κρίσεις;

Χ: Ο κύριος παράγοντας που οδηγεί σε οικολογική κρίση είναι ένας: πολιτισμός. Οποιοδήποτε μαζικό κοινωνικό σύστημα θα οδηγήσει σε οικολογική κρίση. Φυλετικές κοινωνίες επιβίωσαν για χιλιετίες (εκτός αν αφανίζονταν από άλλα ανθρώπινα όντα), πολλοί πολιτισμοί ήρθαν και έφυγαν. Ο πολιτισμός είναι ασύμβατος με τη ζωή. Η αστικοποίηση απαιτεί κεντροποιημένες παροχές νερού, ενέργειας και τροφής. Απαιτεί οι άνθρωποι να αποκοπούν από την αυτάρκεια και από την ίδια την ιδέα ότι ο φυσικός κόσμος και η αυτοοργάνωση μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες. Αυτό οδηγεί στην αναγκαιότητα για και στην εξάρτηση από το κράτος. Καθώς και στην καταστροφή του πνεύματος του ανθρώπου. Η εξάρτηση από την κρατική μηχανή σημαίνει ότι οι άνθρωποι καταναλώνουν αντί να δημιουργούν την κάλυψη των αναγκών τους.

Φυσικά, τα μαζικά κοινωνικά συστήματα -ο πολιτισμός- πάντα επιβάλλονται αρχικά στους ανθρώπους από τους πλούσιους και εκείνους που διαθέτουν στρατό. Η πρόθεσή τους είναι να δημιουργήσουν εξάρτηση, επειδή έτσι μπορούν να πουλάνε πράγματα σε ανθρώπους οι οποίοι δε νοιάζονται πια για το από πού προέρχονται (επειδή δεν έχουν πια καμία σχέση με αυτήν την προέλευση). Η τεχνολογική κοινωνία έχει δημιουργήσει άλλες ανάγκες, όπως τα κινητά τηλέφωνα, η τηλεόραση, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές κλπ., οι οποίες είναι οικολογικά καταστροφικές (επίσης και στο πεδίο των ανθρώπινων σχέσεων με τις κοινωνικές δομές).

Κάποιοι ριζοσπάστες οικολόγοι εδώ συνεχίζουν να στήνουν κατασκηνώσεις και να πραγματοποιούν επιθέσεις σαμποτάζ, που έχουν περισσότερο «περιβαλλοντική» εστίαση. Άλλοι είναι περισσότερο αναρχο-μηδενιστές, εξεγερσιακοί, μία τάση η οποία μοιάζει λιγότερο «πράσινη» αλλά ουσιαστικά είναι βαθιά επηρεασμένη από αντι-πολιτισμικές θεωρίες και το πεδίο δράσης τους είναι οι αστικές φυλακές της μοντέρνας κοινωνίας. Υπάρχει ένα στοιχείο αντίφασης που λειτουργεί εδώ, διότι αυτή η τάση είναι συχνά ατομικιστική, κάτι που δείχνει αντίθετο με το βαθύτερο νόημα τόσο της ριζοσπαστικής οικολογίας και του αντιπολιτισμού, δηλαδή την αλληλεξάρτηση.

Αλλά, νομίζω ότι είναι λάθος να αντιλαμβανόμαστε τον ατομικισμό ως μια «εγωιστική, εγωκεντρική» ιδέα. Για μένα, σημαίνει ότι σε μία κοινωνία που λειτουργεί μέσα από το κλουβί της κοινωνικής νόρμας (όπως και

τα αριστεριστικά κινήματα) και εκεί που δεν υπάρχουν πραγματικές κοινότητες, ως αναρχικοί είναι σημαντικό να το αμφισβητήσουμε όλο αυτό και να επανακαλύψουμε τον εαυτό μας. Και για να τεθεί η βάση για οποιαδήποτε μελλοντική αναρχική κοινωνία, η οποία ελπίζω ότι δε θα αναπαράγει την επιβολή της ολότητας σε καμία μορφή, αλλά θα ευνοεί την εκδήλωση της επιθυμίας και του πειραματισμού, μεταξύ ισχυρών ατόμων και άλλων με παρόμοιες απόψεις.

Άλλοι απαντούν στην οικολογική κρίση επιλέγοντας συχνά παρασιτικούς, αλλά όχι εντελώς, τρόπους ζωής (όπως οι καταλήψεις, οι κλοπές κ.ά.), άλλοι εστιάζουν στη δημιουργία βιώσιμων κοινοτήτων - αν και από τη

δική μου εμπειρία αυτές τείνουν να μην είναι πολύ βιώσιμες, καθώς βασίζονται σε λανθασμένες κοινότητες, στις οποίες δεν υπάρχει πραγματική σχέση μεταξύ των ανθρώπων και έτσι τείνουν να διασπώνται μέσα σε 5-10 χρόνια.

Το «Reclaim the Fields» εμφανίστηκε πρόσφατα και σε μία περίπτωση επιχειρήσε να επαναφέρει την ιδέα και τα δικαιώματα του «αγρότη» να

υπερασπιστεί τη γη που έχει καταλάβει. Αυτή η ομάδα επιχειρεί να δράσει κατ' αντιστοιχία με αυτές στον παγκόσμιο Νότο.

Υ: Νομίζω ότι η απληστία και η απερισκεψία της μαζικής βιοτεχνολογικής κοινωνίας είναι υπεύθυνη για την οικολογική κρίση. Κάθε άτομο πρέπει να ανακαλύψει ενεργητικές απαντήσεις σε αυτό και παρά τις διάφορες δράσεις και τάσεις που έχουμε αναφέρει, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι κάποια από αυτές τις απαντήσεις επαρκεί ή ότι κάποια από αυτές είναι αναποτελεσματική σε παγκόσμιο επίπεδο.

Z: Μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι άνθρωποι (όπως και τα άλλα ζώα) μπορούν πάντα να έχουν καταστροφικές επιδράσεις σε κάποια από τα οικοσυστήματα τα οποία έχουν κατοικήσει, αλλά ποτέ σε τέτοια κλίμακα ώστε ο πλανήτης να μη μπορεί να ανταποκριθεί, ακόμα και όταν εξαφανίζονται ή εκτοπίζονται άλλα είδη.

Όμως, η μεγάλης κλίμακας οικολογική καταστροφή που αντιμετωπίζουμε σήμερα προέκυψε μόνο λόγω της μαζικής κοινωνίας, της καθιστικής ζωής και της βιομηχανοποίησης. Όσοι, στην Αγγλία τουλάχιστον, αυτοπροσδιορίζονται ως ριζοσπάστες οικολόγοι, δεν έχουν πάντα μια αντι-κρατική οπτική – εξ ου και η ενέργεια που ξοδεύεται σε δράσεις πολιτικής πίεσης (αντί στην καταστροφή της κοινωνίας όπως τη γνωρίζουμε), τις οποίες εξ ορισμού χρειάζεται το τεχνολογικό-βιομηχανικό σύστημα για να πετύχει τους σκοπούς του, π.χ. «εναλλακτική ενέργεια» κ.ο.κ.

Ποια είναι η άποψή σας για την οικολογική βιωσιμότητα; Πιστεύετε σε μια μελλοντική οικολογική κοινωνία; Τι είδους διαδικασία πρέπει να γίνει για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο;

X: Ειλικρινά, αυτή τη στιγμή, δεν πιστεύω ότι θα πετύχουμε μια μελλοντική οικολογική κοινωνία μέσα από τις δικές μας ενέργειες. Γι' αυτό είμαι μηδενιστής. Αμφιβάλλω αν η οικολογική βιωσιμότητα μπορεί να επιτευχθεί χωρίς μια ριζική αναμόρφωση των πληθυσμιακών αριθμών και της Δυτικής κυριαρχίας (οικονομικής, στρατιωτικής και θεωρητικής) και δε μπορώ να το δω αυτό να συμβαίνει χωρίς κάποια μαζική παγκόσμια φυσική καταστροφή ή οικολογική κατάρρευση.

Για να επιτευχθεί οικολογική βιωσιμότητα σε παγκόσμια κλίμακα εκ των έσω, με τα σημερινά δεδομένα, θα πρέπει κυρίως οι άνθρωποι του παγκόσμιου Βορρά να θυσιάσουν τις υλικές τους ανέσεις και εθελοντικά να υποβάλουν τον εαυτό τους σε ακραίες στερήσεις και πιθανόν, σε θάνατο. Το λέω αυτό επειδή εδώ είμαστε εντελώς εξαρτημένοι από τη μαζική γεωργική παραγωγή (δηλαδή από βιομηχανικές καλλιέργειες σε άλλες χώρες) και η δική μας γη είναι τόσο υποβαθμισμένη που δε μπορώ να πιστέψω ότι θα συντηρούσε 65 εκατομμύρια ανθρώπους σε αυτό το νησί. Δε μπορώ να δω να γίνεται αυτό από τους ανθρώπους. Φοβούνται επειδή ακόμα και αν δεν το έχουν πει ποτέ στον εαυτό τους, γνωρίζουν ότι δεν ξέρουν πώς να ζήσουν χωρίς το σύστημα, ακόμα και αν το μισούν και είναι άρρωστοι και δυστυχισμένοι. Χρειάζεται, επίσης, ο παγκόσμιος Νότος να σταματήσει να πιστεύει τα ψέματα της Δύσης, όπως το «υψηλότερο βιοτικό

επίπεδο» και η «ανάπτυξη» και να σταματήσει να περιμένει, με οποιοδήποτε τρόπο, την δημοκρατία για παράδειγμα.

Έτσι, δεν πιστεύω σε κανένα φωτεινό μέλλον, όπως έκανα όταν ήμουν νεότερος. Έχασα αυτήν την πίστη μου. Αλλά, αγωνίζομαι ούτως ή άλλως, επειδή πρέπει, επειδή δε μπορούμε «να αφεθούμε απαλά σε αυτήν την όμορφη νύχτα, αλλά πρέπει να οργιστούμε, να οργιστούμε για το φως που πεθαίνει», όπως έγραψε και ο Dylan Thomas. Αγωνίζομαι επειδή κάπου μέσα μου ελπίζω σε ένα θαύμα. Αγωνίζομαι επειδή είναι εφικτό να αλλάξεις τις απόψεις και τη ζωή κάποιου. Και αγωνίζομαι επειδή κάπου στον κόσμο αγωνίζονται κι άλλοι άνθρωποι που ακόμα ξέρουν να ζουν, που με εμπνέουν και που ακόμα υπάρχει κάτι για να σώσουν και ελπίζω ότι θα νικήσουν.

Η οικολογική βιωσιμότητα είναι, επίσης, κομμάτι του καπιταλιστικού εγχειρήματος. Ακόμα και οι επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι οι παραγωγικοί πόροι είναι πεπερασμένοι και ότι για να συνεχιστούν τα κέρδη και η ύπαρξή τους πρέπει να διαχειριστούν τους πόρους της Γης πιο έξυπνα. Ο όρος βιωσιμότητα είναι πρωτίστως οικονομικός σε προέλευση και περιεχόμενο. Πρόκειται για τη συνέχιση του πολιτισμού και τη διατήρηση της ιδέας ότι η Γη είναι βασικά ένας παραγωγικός πόρος για να τον χρησιμοποιεί το ανθρώπινο είδος, παρά ένας χώρος για να ζει σε αυτόν. Ο όρος αυτός προέκυψε, δηλαδή, από την επιθυμία να διατηρηθεί ο τρόπος που ζούμε χωρίς να καταστρέφουμε εντελώς το περιβάλλον. Δεν περιγράφει μία ριζοσπαστική ρήξη με το σημερινό τρόπο ζωής.

Υ: Η οικολογική βιωσιμότητα ακούγεται σαν καλή ιδέα, αλλά δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος ότι κάτι τέτοιο είναι πιθανό σε μαζικό παγκόσμιο επίπεδο και δεν πιστεύω ότι μπορώ να έχω οποιαδήποτε ουσιαστική συμβολή στην κατεύθυνση μιας τέτοιας κοινωνίας. Συχνά σκέφτομαι ότι δε φαίνεται να υπάρχει καμία πιθανότητα για μια διάχυτη θετική κοινωνική ή οικολογική αλλαγή στη διάρκεια της δικής μου ζωής. Οι ενέργειές μου μπορούν μόνο να συμβάλλουν στην κατεύθυνση της κοινωνικής κατάρρευσης, καθώς αυτή είναι η μοναδική ορατή άμεση προοπτική για το μέλλον δισεκατομμυρίων ανθρώπων. Με αυτό κατά νου, το μόνο που μένει για τη ζωή μου είναι να οργανώσω μια παρούσα πραγματικότητα, η οποία να έχει τη δυνατότητα να χτυπήσει τον εχθρό όσο πιο σκληρά γίνεται, σε όσα περισσότερα μέρη γίνεται. Νομίζω ότι υπάρχει μία και μοναδική διαδικασία που να μπορεί να αλλάξει τις ζωές των μαζών προς το καλύτερο.

Z: Νομίζω ότι μία οικολογική κοινωνία (έστω και αν ακόμα θα αποκαλείτο «κοινωνία») είναι πιθανή στην περίπτωση μιας βιομηχανικής και πληθυσμιακής κατάρρευσης η οποία θα καθιστούσε αναγκαία τη διαδικασία της επιβίωσης, με δεδομένη την ιστορία των πολιτισμών στο να καθορίζουν τη δική τους τύχη εξαντλώντας του πεπερασμένους πόρους που τους επιτρέπουν να υπάρχουν. Τελικά, το βρίσκω δύσκολο να πιστέψω ότι ο καπιταλισμός θα καταστρέψει «κάθε μορφή ζωής στον πλανήτη» πριν καταστρέψει τον εαυτό του, αν και είναι αρκετά πιθανό ότι λόγω της ανόδου της θερμοκρασίας από την παγκόσμια υπερθέρμανση, η Γη θα είναι αρκετά διαφορετική σε σχέση με αυτό που γνωρίζουμε σήμερα. Ωστόσο, το πιο τρομακτικό πράγμα για μένα είναι το πώς θα μοιάζει η ζωή εντός του συστήματος, πριν το τέλος του.

Ένας μελλοντικός εφιάλτης, τον οποίο το τεχνολογικό σύστημα προσπαθεί σκληρά να επιμηκύνει επ' αόριστον, μέσα από τη νανοτεχνολογία, τη βιοτεχνολογία, τη ρομποτική... να μας «παγώσει» μέσα σε μια τεχνητή οικολογία με εντελώς άγνωστες παράπλευρες συνέπειες, για την αυτό-διαίωνηση της εκμετάλλευσης, της κυριαρχίας και της εμπορευματοποίησης. Έτσι, αυτά τα πεδία, μαζί με τη σκληρή άμυνα στα κύρια «οικολογικά μέτωπα», όπως ο Νότιος Ειρηνικός, είναι ύψιστης σημασίας. Αλλά, το μόνο που είναι πιθανό να καταφέρουμε, είναι να γίνουμε μια ανεξέλεγκτη, αξιοπρεπής φλόγα ζωής, απρόθυμη να υποταχθεί και να κάνει την παραμικρή υποχώρηση απέναντι σε ό,τι μας φέρνει πιο κοντά στον αφανισμό και τη σκλαβιά. Αυτό για μένα δεν είναι πρόβλημα, αλλά περισσότερο μια αποκάλυψη που μπορεί να αποτελέσει χρήσιμη μετάβαση σε έναν πιο ισχυρό αγώνα ενάντια σε κάθε καταπίεση και εξημέρωση – επειδή ακόμα και αν απλά γελάμε στον άνεμο, κανείς δε μπορεί να αφαιρέσει το νόημα και την έκφραση που παίρνουμε με το να παραμένουμε εχθρικοί απέναντι σε κάθε παγίδα που στήνει αυτός ο κόσμος. Και απλά δε γνωρίζουμε τι είναι πραγματικά «πιθανό», «εφικτό», αλλά δε χρειαζόμαστε την ελπίδα ή οποιοδήποτε άλλο φάντασμα για να μας καθοδηγεί.

Στις Φιλιππίνες, υπάρχουν ακόμα ιδιοκαταναλωτικές κοινότητες, κυρίως σε αγροτικές περιοχές, όπου οι άνθρωποι καλλιεργούν, ψαρεύουν και κυνηγούν εποχιακά. Πρόκειται για ιθαγενείς και αγροτικές κοινότητες. Η αντίδραση στον καπιταλισμό της ελεύθερης αγοράς προέρχεται κυρίως από ακτιβιστές παρά από τέτοιες κοινότητες, οι οποίες θα εκτοπιστούν αργότερα από τα αναπτυξιακά projects και την εξόρυξη πρώτων υλών. Τι έχετε να πείτε γι' αυτό;

Y: Δεν έχω εμπειρία από κάτι τέτοιο, δε μπορώ να πω κάτι περισσότερο από το ότι θα ήθελα να μάθω περισσότερα γι' αυτό. Ότι έχω κάτι να μάθω από τέτοιες κοινότητες. Ότι είμαι πρόθυμος να ακούσω και να δω πώς οι αγώνες μας συγκλίνουν και πού διαφέρουν.

Z: Ναι, δεν έχω εμπειρία αυτής της κατάστασης, όπως την αντιλαμβάνομαι. Φαίνεται ότι οι υπάρχουν ιδιοκαταναλωτικές κοινότητες που εναντιώνονται σε αναπτυξιακά projects και στην εξόρυξη πρώτων υλών, η Kulon Progo στην Ινδονησία για παράδειγμα, αλλά δε γνωρίζω ποια είναι η αναλογία της ακτιβιστικής συμμετοχής.

Πιστεύετε ότι οι κοινωνική, πολιτική και οικονομική πτυχή σχετίζεται με την οικολογική καταστροφή; Και τι γίνεται με το ρατσισμό, το σεξισμό και το ταξικό ζήτημα;

X: Φυσικά. Οι αποκαλύψεις της πριμιτιβιστικής και αντιπολιτισμικής κριτικής περιστρέφονταν γύρω από την ιδέα ότι οι πρόωροι θάνατοι, η λιμοκτονία και η βάνουση άγρια ζωή των μη πολιτισμένων ανθρώπων ήταν πιθανότατα ένας μύθος-προπαγάνδα της εξουσίας. Και τα τελευταία 10 χρόνια έχουμε δει μια ολοκληρωτική αναθεώρηση αυτού του φρικτού μύθου. Τώρα γίνεται κατανοητό ότι τέτοιες φρικαλεότητες, όπως ο ρατσισμός, ο σεξισμός και η ταξικότητα ήταν απαραίτητες επινοήσεις, προκειμένου να μπούμε στο σημερινό πολιτισμό και οδηγούν σε μαζικό εξορθολογισμό, αποδοχή και συνενοχή.

Σήμερα πιστεύουμε ότι τέτοια κοινωνικά ζητήματα εμφανίστηκαν με τη γεωργία, την αρχική κατανομή της εργασίας και τη μετατροπή των πληθυσμών σε καθιστικούς. Με τη γεωργία, οι άνθρωποι ήταν σε θέση να κάνουν περισσότερα παιδιά, άρχισαν να συσσωρεύουν τροφή και αγαθά και οι πληθυσμιακές πιέσεις έγιναν πρόβλημα (και μαζί με αυτό, το να

μην έχεις άμεση σχέση με όλα τα άτομα στην κοινότητά σου), η εξάρτηση από την ασταθή μονοκαλλιέργεια και τη συσσώρευση έδωσαν έναυσμα για σταδιακή άνοδο της εξουσίας, τους διαχωρισμούς (τάξη, φυλή, φύλο, φύση εναντίον ανθρώπου) και τον πόλεμο. Για τους πληθυσμούς που δεν μετακινήθηκαν και μεγάλωναν σε μέγεθος, οι συνθήκες υγιεινής μετατράπηκαν σε ζήτημα, γεννώντας, τελικά, τη Δυτική φαρμακευτική (και μαζί με αυτήν καταστράφηκε η γνώση για τα τοπικά βότανα) και αυξήθηκε η ανάγκη για γραφειοκρατική παρέμβαση.

Ιστορικά, στον παγκόσμιο Βορρά, όπως και παντού, βλέπουμε το ρατσισμό ως κάτι απαραίτητο, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοχή του κοινού απέναντι στη δουλειά και τις κακές συνθήκες διαβίωσης, που ήταν απαραίτητη για τον αποικισμό άλλων χωρών και για να αποκτηθεί το εργατικό δυναμικό για τη μεγιστοποίηση του κέρδους. Σύμφωνα με κάποιους ιστορικούς, ο ρατσισμός κυριολεκτικά επινοήθηκε για να χτυπήσει τις εξεγέρσεις που έδιναν από κοινού οι φτωχοί «μαύροι και άσπροι». Για να πιάσει προς τα κάτω τις εργασιακές συνθήκες και τους μισθούς στο εγχώριο πεδίο. Ο ρατσισμός αποτελεί ζωτική λειτουργία κοινωνικού ελέγχου.

Σήμερα, σε μία κοινωνία όπου η ανεργία είναι υψηλή, το κόστος ζωής έχει εκτοξευθεί και οι μισθοί είναι χαμηλοί, είναι απολύτως απαραίτητο να κάνεις τους ανθρώπους να συνεχίσουν να μισούν τους «μετανάστες», να τους εμποδίσεις να εξεγερθούν ενάντια στο κράτος, το οποίο ως εκ θαύματος των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της μαζικής ηλιθιότητας, επιτυγχάνει να παίζει το «θύμα» απέναντι σε έναν κονσερβοποιημένο στρατό παράνομων μεταναστών – δηλαδή, είναι ολοφάνερα γελοίο, αλλά είναι πολύ πιο εύκολο για τους ανθρώπους να μισούν ή να επιτίθενται ή να κατηγορούν τον τύπο στο δρόμο από την Ουκρανία ή τη Γκάνα, από το να μισούν και να επιτίθενται στο Λεβιάθαν, το Κράτος.

Ο σεξισμός γεννήθηκε για τους ίδιους λόγους. Αρχικά, εκδηλώθηκε μέσα από το φρικτό «κυνήγι μαγισσών» στην Ευρώπη, όπου εκατομμύρια γυναίκες δολοφονήθηκαν και η «θηλυκή» ιδέα και οι φυσικοί τρόποι ζωής καταστράφηκαν τελείως. Οι γυναίκες ήταν πάντα ισχυρές μέσα σε μικρές κοινότητες, είχαν πολλή σοφία και ήταν απαραίτητο να δημιουργηθεί ο οικιακός ρατσισμός, ώστε οι «άντρες» να αντιληφθούν ως συμμάχους τους όχι τις γυναίκες με τις οποίες μοιράζονταν το σπίτι τους, αλλά τους «άντρες» που τις έλεγχαν. Η οικεία (και κατ' επέκταση η ιδιοκαταναλωτική κοινότητα) -που αποτελούσε τη βάση της πνευματικής, βασισμένης στη φύση, κοινωνικής και οικονομικής ζωής και ένωσης- μετατράπηκε στο χώρο όπου βρίσκεται ο «εχθρός». Ο φυσικός χώρος, όπου ο άνθρωπος δημιουργούσε δεσμούς αγάπης και συναισθηματικής πληρότητας, τώρα μετατράπηκε σε βιομηχανία – το εργοστάσιο, η κυβέρνηση, το πεδίο της μάχης, η εταιρεία, ο αστικός θύλακας.

Η ταξικότητα, επίσης, αναδύθηκε ως άμεση συνέπεια της αστικοποίησης. Δε μπορείς να χτίσεις έναν πολιτισμό χωρίς εκείνους που θα κάνουν τη βαριά χειρωνακτική εργασία, την επικίνδυνη δουλειά των κατασκευών. Χρειάζεσαι εργατική τάξη. Χρειάζεσαι άρχουσα τάξη. Κανείς δε θα το έκανε, εκτός αν δημιουργείτο μία τάξη ανθρώπων που να αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους -πρώτα μέσα από την άμεση επιβολή της ισχύος και μετά μέσα από δοσμένες ιδέες περί ταξικότητας (κάτι που γίνεται μέσω της

εκπαίδευσης και των μέσων μαζικής ενημέρωσης)- ως υποτελείς σε μία άλλη ομάδα ανθρώπων. Στην Αγγλία, πιθανότατα αυτό είναι ένα εργαλείο που έχει χρησιμοποιηθεί περισσότερο από ότι σε άλλες χώρες, εν μέρει επειδή είμαστε μοναρχία και επειδή είμαστε νησί.

Υ: Το σύστημα της κυριαρχίας είναι ικανό να καταστρέψει και να μετατρέψει το φυσικό περιβάλλον σε ένα τυποποιημένο ελεγχόμενο προϊόν, το οποίο συνεχώς μεταμορφώνεται ξανά και ξανά, μέσα από διαδικασίες εκμετάλλευσης. Με αυτόν τον τρόπο, η οικολογική κατάρρευση δεν αποτελεί τόσο ένα πρόβλημα για το καπιταλιστικό-βιομηχανικό-τεχνολογικό σύστημα, αλλά για όλους όσους υπόκεινται σε αυτό.

Η ανώτερη τάξη και οι εταιρείες έχουν σχέδια και προβλέψεις για το μέλλον τους, που εκτείνονται σε διάστημα εκατοντάδων και χιλιάδων χρόνων. Τι αντίστοιχο διαθέτουν τα δισεκατομμύρια των ανθρώπων; Τίποτα. Μία τεχνολογία, όπως η πυρηνική, έχει ήδη φτιαχτεί στη βάση ενός πλαισίου ιεραρχικών σχέσεων και δεν αφορά μόνο τα ραδιενεργά απόβλητα που παραμένουν επικίνδυνα για χιλιάδες χρόνια. Αν μετά την επεξεργασία τους τα ραδιενεργά υλικά χρειαστεί να αποθεθούν και να αποθηκευτούν σε χώρους υψηλής τεχνολογίας, για πολλές, πολλές γενιές, τι σημαίνει αυτό για την κοινωνιολογική βάση, πάνω στην οποία θα βρίσκεται αυτό το τεχνικό κατασκεύασμα; Ορυχεία, εξορύξεις, εργοστάσια, αφεντικά, στρατός, φυλασσομένους αποθήκες, πολιτική ισχύς...

Αυτές οι ερωτήσεις, για τα χάλια του περιβάλλοντος και επίσης, κοινωνιολογικά προβλήματα ταξικότητας, ρατσισμού και σεξισμού, είναι κομμάτι του αγώνα μας για ολική απελευθέρωση. Ωστόσο, πρέπει πάντα να έχουμε κατά νου ότι ο καπιταλισμός και η τεχνολογία είναι ένα σύνθετο μίγμα κοινωνικών και τεχνικών ρυθμίσεων, το οποίο προσαρμόζεται στις κοινωνικές και οικολογικές πραγματικότητες και είναι παραπάνω από ικανό να παράγει καλορυθμισμένες κοινωνίες, με ψευδαισθήσεις όπως η «ισότητα» για όλους, αλλά, φυσικά, δεν υπάρχει «ισότητα» στην άγνωστη ελευθερία του χαοτικού και πολύπλοκου φυσικού κόσμου.

Στο μέλλον, μπορώ να φανταστώ μοντέρνες δικτατορίες, όπου ζητήματα ταξικότητας, σεξισμού και ρατσισμού μπορεί να έχουν εξαλειφθεί, αλλά οι ίδιοι εξουσιαστικοί κανόνες, καθώς και αιολικά και ηλιακά πάρκα θα παρέχουν ενέργεια σε αυτήν τη φουτουριστική κενότητα.

Πώς βλέπουν οι ριζοσπάστες οικολόγοι στον παγκόσμιο Βορρά την οικολογική κρίση του Νότου; Η διαφθορά και οι δωροδοκίες είναι ανεξέλεγκτα στις Φιλιππίνες, καθώς η χώρα είναι πολύ φτωχή. Και αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο οι εξορύξεις και άλλα αναπτυξιακά έργα εξασφαλίζουν ασφάλεια και κυριαρχία. Υπάρχουν δράσεις ριζοσπαστών οικολόγων στο Βορρά που να σχετίζονται με το Νότο;

Χ: Η διαφθορά και οι δωροδοκίες είναι παντού ανεξέλεγκτες, απλά σε κάποιες περιπτώσεις είναι πιο εκλεπτυσμένες ή κρυφές. Κάποιοι ριζοσπάστες οικολόγοι πιστεύουν ότι ο παγκόσμιος Βορράς είναι νεκρός. Χάσαμε τον πόλεμο αιώνες πριν και τώρα το μόνο που μπορούμε να κοιτάξουμε είναι ο παγκόσμιος Νότος, όπου ακόμα υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι ζουν σε αρμονία με τη φύση και έχουν μολυνθεί λιγότερο από τον πολιτισμό. Επίσης, οι άνθρωποι στο Νότο ζουν ακόμα σε οικολογικά πλούσιες περιοχές, ενώ στο Βορρά έχει απομείνει ελάχιστη άγρια φύση κι έτσι, είναι σημαντικό να υποστηριχθούν αυτοί οι αγώνες. Το Solidarity South Pacific δημιουργήθηκε για αυτόν ακριβώς το σκοπό. Θα έλεγα ότι πάρα πολλές ενέργειες στο Βορρά γίνονται με κατανόηση του τι συμβαίνει στο Νότο. Κάποιες φορές γίνονται επιθέσεις ως άμεση αλληλεγγύη προς τους ανθρώπους που αγωνίζονται στο Νότο. Αλλά με όρους αποτελεσματικότητας, λίγα πράγματα μπορούν να γίνουν εδώ τα οποία να μην έχουν μόνο συμβολικό χαρακτήρα. Μπορεί να είναι χρήσιμα για το ηθικό των ανθρώπων σε άλλα μέρη, αλλά δεν πρόκειται στην ουσία να αλλάξουν κάτι. Ο αγώνας πρέπει να δοθεί στο έδαφος του παγκόσμιου Νότου.

Ζ: Η διαφθορά και οι δωροδοκίες είναι τόσο παραγωγικές εδώ, που όχι μόνο είναι αόρατες, αλλά αποτελούν και τη βάση της οικονομικής δραστηριότητας (ειδικά σε πεδία όπως η αστική ανάπτυξη), κάτι που μπορεί να ξεχνά κανείς εύκολα βλέποντας τη διαφθορά σε χαμηλά επίπεδα σε άλλες χώρες, η οποία δε βρίσκεται πίσω από κλειστές πόρτες ή κλειστά μυαλά. Πρόσφατα, υπήρξαν πολλές υποθέσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Αγγλία, μεταξύ άλλων σχετικά με τις στενές σχέσεις μεταξύ αστυνομίας και δημοσιογράφων, με τραπεζίτες που δίνουν στον εαυτό τους τεράστια μπόνους και φτιάχνουν τα επιτόκια προς το συμφέρον τους, με εκτεταμένη υπεξαίρεση κεφαλαίων από μέλη του κοινοβουλίου. Σχετικά με τον αγώνα στον παγκόσμιο Νότο, νομίζω ότι υπάρχει ένα μεσαίο επίπεδο «αλληλεγγύης» από το ακτιβιστικό/κοινωνιστικό-αναρχικό κίνημα, αν και θα μπορούσε να ασκηθεί κριτική σε τουλάχιστον δύο επίπεδα:

- 1) Το να μετατρέπονται οι αγώνες σε φετίχ ή σε ιδανικό, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε αδιαμεσολάβητη αντίληψη των πραγματικών εμπειριών των ανθρώπων εκεί, οδηγεί συχνά τους αριστεριστές να υποστηρίζουν τον ένοπλο αγώνα των Ζαπατίστας για παράδειγμα, αλλά να αρνούνται την αξία και το

νόημα παρόμοιων τακτικών «εδώ», όπου οι εν λόγω αριστεριστές μπορεί στην ουσία να βιώσουν κάποιο προσωπικό κίνδυνο.

- 2) Ενώ, όπως έχει περιγραφεί, το μέτωπο του οικολογικού αγώνα έχει αναπτυχθεί στο μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου Βορρά (αλλά όχι στο σύνολό του, όπως δείχνει το ενδιαφέρον για βιομηχανοποίηση πρώην αχρησιμοποίητων περιοχών στη Σιβηρία, στη Σκανδιναβία και στο βόρειο άκρο της Αμερικής, χάρη στην παγκόσμια υπερθέρμανση) και ο αγώνας στο Νότο είναι ύψιστης σημασίας για την υγεία του σημερινού πλανητικού συστήματος, ένα γνήσια επαναστατικό εγχείρημα δε μπορεί να προέλθει από τη στήριξη για τους «άλλους», χωρίς στέρεες βάσεις στην ατομική εξέγερση και ατομική ελευθερία.

Αυτό είναι ένα επαναλαμβανόμενο πρόβλημα στους ριζοσπαστικούς κύκλους. Αν κάποιος δεν έχει προσωπικό συμφέρον στον αγώνα του, τότε αναπόφευκτα απομακρύνεται όταν βαρεθεί, κάτι που αποτελεί πραγματικά φτωχή «αλληλεγγύη». Οπουδήποτε υπάρχουν εδώ ειδικά και ξεκάθαρα συμφέροντα των καταπιεστών των κινημάτων του παγκόσμιου Νότου, φυσικά μπορούν να

χτυπηθούν και αυτό μπορεί να είναι ισχυρό και όμορφο και να ενισχύσει αμοιβαία και τις δύο πλευρές, αλλά στο τέλος είναι ο ίδιος ο πολιτισμός που πρέπει να γίνει αντιληπτός ως η ρίζα του προβλήματος και ως τέτοια, να δεχτεί επίθεση.

Τις περισσότερες φορές, αυτό εκδηλώνεται εναντίων δομών και ατόμων που, λιγότερο ή περισσότερο φανερά, αποτελούν μέρος του συστήματος εξουσίας, που ορίζει τις συνθήκες ζωής μας, που μπορεί συχνά να φαίνεται ότι δεν υπάρχει κάποια σχέση με συγκεκριμένα κινήματα στο Νότο, αλλά αποτελούν ξεκάθαρα κομμάτι της εξέγερσης εναντίον του ολοκληρωτισμού, που μας κρατά όλους φυλακισμένους. Και πάρα-πάρα πολλά κεντρικά γραφεία, έδρες εταιρειών και προσωπικό της καπιταλιστικής τάξης, που εξαπλώνεται παγκοσμίως, βρίσκονται στο Βορρά...

Στις Φιλιππίνες, υπήρξαν διάφορα περιστατικά που ακτιβιστές εναντίον των εξορύξεων σκοτώθηκαν ή δολοφονήθηκαν (καταγεγραμμένα και μη), όπως και μέλη κοινοτήτων που υπερασπίζονται τη γη, τη ζωή και τους ανθρώπους τους. Οι δυνάμεις ασφαλείας των μεταλλευτικών εταιρειών πυροβολούν ακτιβιστές εν ψυχρώ. Πολλοί άνθρωποι είναι φοβισμένοι, έως ότου «ειρηνοποιηθούν» τελείως. Υπάρχει τέτοιου είδους καταστολή στα μέρη σας;

Χ: Αυτός ο συγκεκριμένος τύπος καταστολής που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι στο Νότο, υπήρξε και επικράτησε εδώ πριν από αιώνες. Οι άνθρωποι εδώ έχουν ειρηνοποιηθεί τελείως, φοβισμένοι και αστικοποιημένοι. Δεν αντιμετωπίζουμε συχνά, πλέον, απευθείας εκτελέσεις, αν και η αστυνόμευση εδώ γίνεται ένοπλη και υπάρχουν δολοφονίες μαύρων ανθρώπων από την αστυνομία εδώ – στους δρόμους ή σε κρατητήρια. Οι αναρχικοί που αναλαμβάνουν δράση κάποιες φορές συλλαμβάνονται, φυλακίζονται και παρακολουθούνται. Η Αγγλία είναι πνιγμένη στις κάμερες.

Για παράδειγμα, είναι αδύνατο να κυκλοφορήσεις χωρίς να βρεθείς μπροστά σε κάμερα και στο δρόμο ο αριθμός κυκλοφορίας σου επαληθεύεται, κάθε λίγα χιλιόμετρα, μέσα από τις κάμερες του ANPR (Automatic Number Plate Recognition – Αυτόματη Αναγνώριση Πινακίδων). Αυτό είχε ως στόχο να προκαλέσει ένα βαθύ ψυχολογικό αντίκτυπο: «δε μπορείς να ξεφύγεις». Ότι δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να μη σε πιάσουν. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι άνθρωποι να κάνουν όλο και λιγότερες επιθέσεις, καθώς πρέπει πάντα να σκέφτεσαι ότι θα σε πιάσουν κι έτσι κάθε δράση εμπεριέχει ένα τεράστιο ζήτημα – είναι αυτή μία δράση για την οποία αξίζει να φυλακιστείς; Από τη στιγμή που οι περισσότερες δράσεις είναι συμβολικές -καμία μεμονωμένη δράση δε θα καταστρέψει το κράτος ή τη μία και την άλλη επιχείρηση-, οι άνθρωποι αποφασίζουν ότι δεν αξίζει να πάνε φυλακή για κάτι τέτοιο κι έτσι κάνουν «κοινοτική εργασία». Ως εκ τούτου, ακόμα και οι αναρχικοί παραλύουν σιγά-σιγά και ειρηνοποιούνται.

Η καταστολή που ακολούθησε τις εξεγέρσεις του Αυγούστου ήταν έντονη. Υπήρξαν «ψηφιακά φορτηγά» που βγήκαν στους δρόμους των πόλεων παίζοντας σε οθόνες βίντεο με πρόσωπα διαδηλωτών, ζητώντας από ανθρώπους να ρουφιανέψουν οποιονδήποτε αναγνώριζαν. Υπήρξε ένα σύστημα συλλογικών ποινών που επιβλήθηκε στις οικογένειες καταδικασμένων διαδηλωτών, οι οποίες έχασαν τα σπίτια τους αν έμεναν σε δημόσιες εστίες, ενώ υπήρξαν και φρικτές πρωινές εισβολές σε σπίτια. Η αστυνομία ακόμα επεξεργάζεται υλικό από κυκλώματα κλειστής τηλεόρασης και όλες οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας και οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης διατάχθηκαν να παραδώσουν τα αρχεία τους. Το κράτος εδώ πραγματικά ενθαρρύνει

την κουλτούρα της ρουφιανιάς κι έτσι, συχνά φοβάσαι περισσότερο τους «πολίτες» παρά την ίδια την αστυνομία. Εδώ η επιθυμία για συμμόρφωση είναι πολύ ισχυρή.

Η καταστολή είναι ενδημική. Είναι κοινωνική και συχνά πιο ύπουλη από ότι σε άλλες χώρες. Για παράδειγμα, υπάρχει ένας πόλεμος εναντίον των παιδιών, τόσο στην Αγγλία όσο και στις ΗΠΑ, όπου οποιοδήποτε παιδί βαριέται, προκαλεί αναστάτωση, κάνει αντιεξουσιαστικές ερωτήσεις, είναι ενεργητικό και επαναστατεί, στην ουσία του λένε ότι έχει ψυχιατρική ή «ψυχοκοινωνική» διαταραχή και υπόκειται σε «συμπεριφορικές» θεραπείες, προκειμένου να γίνει πιο υπάκουο και παθητικό ή υποχρεώνεται σε λήψη φαρμάκων. Αυτή είναι μια πολύ τρομακτική εξέλιξη. Η ψυχιατρική υπήρξε πάντα ένας πολύ άσχημος βραχίονας της κυρίαρχης τάξης, με σκοπό να «ηρεμεί», να φυλακίζει και να εξολοθρεύει (χωρίς φυσικό θάνατο) τους αντιπάλους της, αλλά τώρα βλέπουμε ότι χρησιμοποιείται συστηματικά ως όπλο εναντίον της ψυχής μιας ολόκληρης γενιάς.

Ποια είναι η άποψή σας για την αλληλεγγύη και τη διεθνή οικολογική αντίσταση;

Χ: Ένα πράγμα που είναι απολύτως υψίστης σημασίας για μένα είναι η «κλιμάκωση του αγώνα». Νωρίτερα ρωτήσατε τι γίνεται στον παγκόσμιο Βορρά σε σχέση με τον παγκόσμιο Νότο. Η ερώτηση μπορεί και να αντιστραφεί. Σημαντικό για μένα είναι να αποδομηθεί η ιδέα του «προνομίου», η οποία ουσιαστικά βασίζεται σε μια υλιστική ρητορική της κυρίαρχης καπιταλιστικής ατζέντας. Πιστεύω ότι κάνει σε όλους μας κακό να διαχωριζόμαστε μεταξύ μας με όρους «φτωχού Νότου» και «πλούσιου Βορρά». Φυσικά, από κάποιες πλευρές αυτό ισχύει, αλλά κεντρικό για μένα είναι να κατανοήσουμε πραγματικά ότι πουθενά δεν υπάρχει μέρος κατάλληλο για τον καπιταλισμό. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Νότος είναι γενικά πιο πλούσιος πνευματικά ή με όρους κοινοτήτων και αγώνων, σε σχέση με το Βορρά. Οι άνθρωποι στο Βορρά είναι, κατά τη γνώμη μου, αυτοκτονικοί, βαθιά άρρωστοι φυσικά και συναισθηματικά και όσοι από εμάς είναι πολιτικά συνειδητοποιημένοι και πρόθυμοι να επιτεθούν, είναι απίστευτα απομονωμένοι και πολύ λίγοι και λίγο έως πολύ, παγιδευμένοι μέσα στο στρατιωτικό-τεχνολογικό-βιομηχανικό σύστημα.

Έτσι, για μένα, η αλληλεγγύη απαιτεί να κατανοήσουμε ότι όλοι συνδεόμαστε και όλοι υποφέρουμε με διαφορετικούς τρόπους, από την ενσωμάτωσή μας στη μηχανή του θανάτου. Όσοι βρίσκονται στο Βορρά θα πρέπει πάντα να ενεργούν σε άμεση στήριξη των αγώνων του Νότου, με επιθέσεις και προπαγάνδα, αλλά είναι ζωτικής σημασίας όχι μόνο να ενεργείς εκ μέρους άλλων, αλλά και με δικούς σου όρους και εκ μέρους του εαυτού σου. Αυτή είναι αληθινή αλληλεγγύη. Το τι μπορεί να κάνει ο παγκόσμιος Νότος για το Βορρά,

είναι να αποφύγει με κάθε τρόπο την αποπλάνηση από τη Δύση και δεινά όπως «δημοκρατία», «εκπαίδευση» ή ανάπτυξη» και να εξερευνήσει υπάρχοντες παραδοσιακούς τρόπους ζωής μικρής κλίμακας, ενάντια σε πιο «μοντέρνους τρόπους», και να επιστρέψει στους πρώτους, αν αυτό είναι δυνατό. Υπάρχει μια πολύ καλή ταινία, το «Lessons from Ladakh», σχετικά με τις καταστροφικές επιπτώσεις της ανάπτυξης και της εκπαίδευσης στους ανθρώπους εκεί.

Οι άνθρωποι πείστηκαν να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο, με στόχο να τους δώσουν καλύτερες ευκαιρίες συμμετοχής στην παγκόσμια αρένα. Το αποτέλεσμα ήταν τα παιδιά να απομακρυνθούν από την τοπική εκπαίδευση (ζωή από τη γη, παραδοσιακοί τρόποι, γλώσσα) και να μπουν στο επίσημο Δυτικό σχολικό σύστημα, που τελικά τους έδωσε μια μισοψημένη εκπαίδευση και τα άφησε ανάμεσα σε δύο κόσμους. Η εκπαίδευση δε μπόρεσε και δε θα μπορούσε να τα συμπεριλάβει μέσα στον καπιταλισμό σε κανένα βαθμό, αλλά ταυτόχρονα τα κατέστησε άχρηστα για τις τοπικές παραδοσιακές κοινότητες. Ήταν μία καταστροφή. Πάντα είναι καταστροφή. Οι Δυτικές ιδέες δεν έχουν τίποτα να προσφέρουν στον άνθρωπο ή στη φυσική έμβια κοινότητα. Είναι ένα ανάθεμα στη ζωή.

Πολύ σημαντικό για εμάς στον παγκόσμιο Βορρά είναι να κάνουμε ξεκάθαρη την αντι-πολιτισμική μας κριτική, να καταρρίψουμε τους μύθους που κυκλοφορούν ότι η Δύση είναι ένα ωραίο μέρος να βρίσκεσαι, να καταστρέψουμε την αντίληψη ότι υπάρχει οτιδήποτε θετικό στην πολιτική δημοκρατία. Ακόμα βλέπουμε τέτοια επιχειρήματα μεταξύ των λιγότερο ριζοσπαστών ακτιβιστών και την αριστερά. Δεν υπάρχει δημοκρατία σε μία μαζική κοινωνία. Μπορεί να υπάρξει μόνο σε μικρές ανθρώπινες κοινωνίες, όπου όλοι γνωρίζουν όλους και τότε θα αποκαλείτο κάπως αλλιώς ή δε θα χρειαζόταν καθόλου να έχει ονομασία. Χρειάζεται να είμαστε ξεκάθαροι ότι τα πάντα πρέπει να εξαλειφθούν. Δεν έχουμε κανένα μέλλον να προσφέρουμε. Ίσως -σε αυτό το σημείο- το ίδιο το ανθρώπινο είδος να μην έχει κανένα μέλλον. Μην πιστεύετε κανένα από τα φέματα των εταιρειών της Δύσης, των κυβερνήσεων ή των φιλανθρωπικών οργανώσεων. Πρέπει να είστε δυνατοί και ανυποχώρητοι σε αυτό. Μην τους ακούτε καν. Μην τους δίνετε ούτε ένα λεπτό από το χρόνο σας, ακόμα και σε αυτούς που δείχνουν να νοιάζονται για εσάς. Δεν ισχύει.

Είναι όλοι μέρος ενός τελείως καταστροφικού συστήματος. Μην τους αφήσετε να αγγίξουν εσάς ή τα παιδιά σας, με τους τρόπους τους, τα ρούχα τους, τα πράγματά τους, τις ιδέες τους, τις προσφορές τους για εκπαίδευση, τεχνολογία ή βοήθεια. Πρέπει να αντισταθείτε σε οποιονδήποτε από τη Δύση ενεργεί με βάση τις δυτικές ιδέες -ακόμα και τους «αναρχικούς»- γιατί είμαστε όλοι τόσο ενσωματωμένοι στη μηχανή που είμαστε επικίνδυνοι, ακόμα και αν νομίζουμε ότι δεν είμαστε!

Μία ακόμα ερώτηση: πώς μπορεί η αναρχική κουλτούρα να εφαρμοστεί σε αγροτικές περιοχές, εκτός από τις πόλεις;

Χ: Έχω ζήσει εκτός πόλεων εδώ και μερικά χρόνια και δεν τρέφω καμία ιδιαίτερη ελπίδα για κανενός είδους παρέμβαση εκτός πόλεων εδώ, στην Αγγλία. Οι άνθρωποι στις αγροτικές περιοχές εδώ είναι είτε πολύ πλούσιοι, είτε πολύ αποκομμένοι και στενόμυαλοι με την εμπειρία και τις ιδέες τους. Νομίζω ότι σε κάποια μέρη του κόσμου τα πράγματα είναι διαφορετικά. Ανά τον κόσμο, πολλές υπάρχουσες νομαδικές, ιδιοκαταναλωτικές και φυλετικές κοινότητες λειτουργούν ουσιαστικά στη βάση της ισοτιμίας και ο αναρχισμός έχει λίγα να τους διδάξει. Εκεί που δεν υπάρχει ήδη, αυτοί που έχουν τη δυνατότητα να το κάνουν συμμετέχουν στους τοπικούς αγώνες, συμπεριφερόμενοι με βάση τις αναρχικές αξίες. Ίσως οι άνθρωποι να μάθουν από αυτό και να αναπαράγουν τους αναρχικούς τρόπους οργάνωσης, ίσως και όχι.

Υ: Οι πόλεις και οι βιομηχανικές περιοχές είναι συνήθως ο χώρος της αναρχικής κουλτούρας, αλλά νομίζω ότι είναι δυνατό να έχουμε ένα διάχυτο και με διάρκεια αποτέλεσμα σε αγροτικές και απομονωμένες περιοχές, με τις τακτικές δραστηριότητες των άτυπων ομάδων συζήτησης και δράσης. Ανεπίσημα ή δημόσια κέντρα σε αγροτικές περιοχές -λόγω της απομόνωσης- μπορούν να έχουν ενισχυτικό αποτέλεσμα, φέρνοντας κοντά ανθρώπους, οι οποίοι σε διαφορετική περίπτωση δε θα είχαν συναντηθεί και μπορούν να είναι μέρη απίθανων ανταλλαγών και τακτικών συναντήσεων.

Αυτά τα κέντρα βοηθούν άλλες περιοχές να βρουν το κουράγιο και να γίνουν περισσότερο ορατές και μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός καλού δικτύου δράσης για κοινά ζητήματα. Η γραπτή προπαγάνδα και η άμεση πράξη βοηθούν στην ανάδειξη των ανταγωνιστικών στοιχείων μεταξύ γειτονικών περιοχών και αυτό συχνά, διαρκεί περισσότερο στην περίπτωση των φυλλαδίων και των γκράφιτι και ακόμα πιο συχνά, αποκτά καλύτερη κυκλοφορία (στην περίπτωση των περιοδικών, των μπροσουρών, των προβολών κλπ.), σε σχέση με τη μη τακτική εμφάνιση αυτών των δράσεων/προπαγάνδας, που καταφέρνουν να φτάσουν έως τις αγροτικές περιοχές. Ωστόσο, υπάρχει φυσικά το πρόβλημα του να είσαι απομονωμένος και να εκδηλώνεται ευκολότερα η καταστολή σε περιοχές όπου υπάρχουν λιγότερα μέρη για να χαθείς, όπως σε μία πόλη και αν οι αγροτικές περιοχές είναι αντιδραστικές, αυτό εξελίσσεται σε σοβαρό πρόβλημα.

Στις αγροτικές περιοχές, βρίσκονται συχνά εκτεθειμένες υποδομές ηλεκτρικών δικτύων, τηλεόρασης, τηλεπικοινωνιών, internet για δημόσια, στρατιωτική ή κυβερνητική χρήση. Εξετάζοντας τη φύση αυτών των αλληλένδετων πραγμάτων, μπορούμε να καταλάβουμε πως είναι δυνατό να επιτεθείς στο μηχανισμό του εχθρού, να αποκόψεις διαφορετικά κομμάτια από το λειτουργικό σύνολο.

Στην περίπτωση των ηλεκτρικών πυλώνων -για να επιστρέψω σε ένα προηγούμενο σημείο-, οι σύντροφοι στην Ιταλία δημιούργησαν θέμα, χτυπώντας τους πυλώνες που μετέφεραν ενέργεια από και προς τα εργοστάσια παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Αυτές οι ενέργειες, για τις οποίες σε πολλές περιπτώσεις δεν ανέλαβε κανείς την ευθύνη, επαναλήφθηκαν εύκολα και διαχύθηκαν γρήγορα, οι στενά δεμένες ομάδες κατάφεραν να αποφύγουν τις συλλήψεις, λειτουργώντας σε μικρές ομάδες μεταξύ έμπιστων φίλων. Αυτές οι ενέργειες προκάλεσαν οικονομική ζημιά και εξελίχθηκαν σε σοβαρό πρόβλημα για το ιταλικό κράτος και τους φίλους του στην πυρηνική βιομηχανία.

Z: Οι αγροτικές περιοχές είναι τα μοναδικά μέρη όπου η αναρχική κουλτούρα κατέστη η πρωταρχική μορφή σχέσης για σημαντικό χρονικό διάστημα. Δε λέω ότι αυτό με κάποιο τρόπο «αποδεικνύει» ή «καθορίζει» το τι είναι εφικτό, αλλά αξίζει να σημειωθεί και προσωπικά δεν έχω καμία επιθυμία να δω την πόλη να συνεχίζει ως μοντέλο, με τη σημερινή έννοια, η οποία είναι αδύνατο να διαχωριστεί από τις ανάγκες της ταξικής κοινωνίας και του κοινωνικού ελέγχου, στοιχεία που έχουν αποτελέσει εξαρχής την κινητήρια δύναμη του αστικού σχεδιασμού. Αλλά, υπάρχουν ευκαιρίες παντού και πάντα στη σημερινή εποχή, ώστε να αποδομηθούν βίαια τα κομμάτια αυτής της πραγματικότητας, είτε στην εξοχή είτε στην πόλη, με διαφορετικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε κάθε περίπτωση.

14.7.2012

